

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1999

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- ☒ Coloured covers / Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged / Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☐ Cover title missing / Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- ☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- ☐ Only edition available / Seule édition disponible
- ☐ Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- ☐ Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- ☒ Additional comments / **Text in Ukrainian.**
Commentaires supplémentaires:

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured pages / Pages de couleur
- ☐ Pages damaged / Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☒ Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached / Pages détachées
- ☒ Showthrough / Transparence
- ☐ Quality of print varies / Qualité inégale de l'impression
- ☐ Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- ☐ Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- ☐ Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below /
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

A horizontal number line with 11 equal segments, creating 12 points. The points are labeled from left to right as follows: $10x$, $12x$, $14x$, $16x$, $18x$, $20x$, $22x$, $24x$, $26x$, $28x$, $30x$, and $32x$. A checkmark is drawn above the $18x$ label.

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

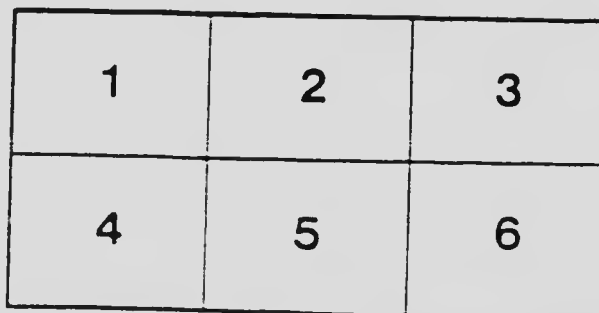
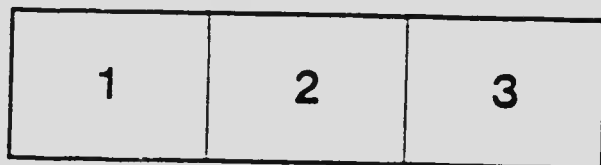
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol $\rightarrow$ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

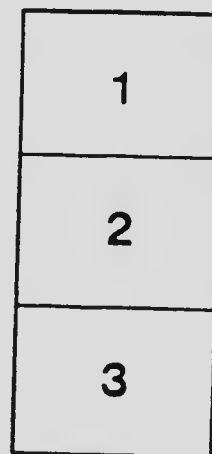
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

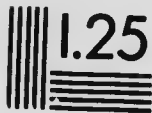
Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole $\rightarrow$ signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

ANSI and ISO TEST CHART No. 2

4.5

5.0

5.6

6.3

7.1

8.0

9.0

10.0

11.2

12.5

14.0

16.0

18.0

20.0

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

7166.

Батько

Сумна Історія про нужду зарібника.

Переклав з англ.
Т. Ю. МАРЦІНІВ

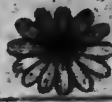
Передрук з
Вид. „ХАТА“

НИКРАД
НИКРАД
НИКРАД

КОШТОМ РУСКОЇ КНИГАРНІ

850 Meйн Ст. Вінніпег, Ман.

Руска Книгарня в Вінніпег

Руска Книгарня видає доси много книжок, з котрих поручає особливо сї

Слово правди, написане сьвященником Петровом	.15
Про чуда сьвятих Дамазія і Панкрація, або памятка з старокаєвих відпустів	.10
Правовірний Католик	.10
Христос охотно приймає грішника	.10
Без Бога на сьвіті	.25
Важніші права Канади, або наші Канадські параграфи	.35
Підстава Християнської віри . . .	.25
Вірність пастирська Ісуса Христа . . .	.05
Оборона віри, або поясненє чому і як маємо вірити в Бога . . .	.25
Фармазони або як то 30 господарів записали ся чортови . .	.25
Оповідання для дітей. Гарна книжочка з образками видана в Канаді . . .	.30

Т. Ю. МАРЦІНІВ

Батько

Сумна історія про нужду зарібника.

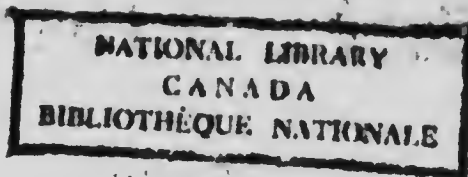
Переклад з англ.

НИКРДІУР
НИКРДІУР

Ціна 5 центів

Передрук з Видавництва „ХАТА“

PS 8450
B 1

1911

З „Рускої Друкарні Я. Н. Крета“
Вінніпег, Ман.

Старий Іван мав четверо діточок. Хоч був дуже бідний, але все як ще був молодший давав собі раду і жилось йому не зле. Коли заробок був добрий, то все заробив собі та й своїй родині на кавалок хліба. Але не все час однаковий! Час змінюєсь, а з ним і людське життя.

Він занедужав! Те що було назбиране, скоро минуло ся. Минав ся хліб, мука, крупи а й гроші. Почала плакати жінка, почали заводити діти, та просити хліба. А батько, як все батько, дивив ся болючо на свої діти, та бідну свою жінку. Йому було жаль але плакати не міг. Йому вже не ставало сліз. Його сльози вже виляли ся. Він пригадав свої молоді літа, як то він нераз просив кавалок хліба у людей. Він знав, що не було йому добре, коли він був таким бідним. Йому кожда сльоза дітей і жінки бу-

ла отрутою. Йому тяжко було дивити ся на ті маленькі вимізернілі лиця. Його боліло, але щож він мав почати? Що мав діяти? До кого мав удатись? З багатших, він не мав нікого знакового, а бідних, таких як він сам, хоч знав, то щож они йому допоможуть, як в них самих щойно вистарчає. Що робити? Хіба заложити руки, таїї очидати голодової смерті. Він-жеж батько; він любить свої діти батьківською любовію. Він помігби їм; він давби хочби навіть кавалок власного тіла, а навіть сам себе принісби в жертву, щоби зробити полекну їм. Він не жалував-би свого життя, бо і що же його життя? Чи так добре? Мука, плач, біда, голод і холод, від коли на сьвіт народив ся. З ними зростав; не зазнав ані раз хвилі доброї; хвилі веселої, в котрій міг-би був урядувати ся та розвеселити ся.

Лежачи на постели, думки, ті не відступні товаришки, не давали йому спокою, але билась і крутилась і пхалась до його голови, неначе-б навмисно, щоб пригадати йому тепер його мазольне молоде життя.

Пригадав свою родину; свого батька і свою маму, що померла молоденькою через батька, лишаючи маленького шестилітнього Івася, круглим сиротою.

Батько його пив, пропивав рідну землю, пропивав батьківщину, не зважаючи навіть на те, що лишиться малому хлопцеві.

Мама, добра мама, звичайно не сердилась, але навпаки; плакала, та просила, щоб не йти в до корини та не пропивав поля, та не марнував землі. Але ті слова були як в стіну горохом. Він звичайно казав, навіть не слухаючи жінки:

„Тобі яке діло до того? Моя земля, моя воля, моя батьківщина. мій маєток. я тут господар і я можу робити, що мені тільки похочеться“!

Бідна мама здвигнула раменами, а сльозин котились по зі зморщеним лицю, сканували на груди і губились в одежі. Ох, та одежа! Кілько то разів она була зрошена тими гірко-вилятими сльозами? Кілько она забрала в себе тих материнних сліз? Ох

Боже! Мама занедужала, а батькові не було в голові, щоб дати якусь раду, або післати до доктора. Коршма була його жінкою, котра була його одинокою осолодою життя; коршма задовольняла його і давала йому всякі сатисфакції.

Жид арендар, брудний та пейсатий, був його одним прихилом. Сидів вічно в шиньку, чатуючи на кожного, щоб тільки удалось до коршми притягнути на килішок горівки. Компанія збільшалась і пила ту отруту, а алкоголь вже зробить своє.

Алькоголь і на другий день потягне до коршми. Він має якусь магнетичну силу і тягне кожного дня, а маєток людний лишається в руках жида.

Не раз його батько спав під столом в коршмі. Сидів, сидів на лаві, аж сон зморив і той упав коміть головов на брудну замащену підлогу і спав до раня. Часом приходив до дому, але не приходив а рачки ліз. Кілько то разів він приходив обваляний болотом, а в дома накидав ся на жінку. Бив її, доптав нещасну ногами і казав

чистити себе, коли вона була залята слю-
зами і кровію:

Алькоголь не дивить ся на щось доб-
рого, на щось гарного, на щось корисного.
але противно: душить, місить, затопчує,
хочби сьвятощі, хочби ідеали. Алькоголь
не приводить нікого до добра. але до зла,
до біди, та до нещастя.

Мати вмерла. Для нашого маленького
Івася почалось нове життя; життя гірше. Він
не має де притулитись, де загрітись. Він
лишив ся сам в тім широкім сьвіті. На бать-
ка не числив, бо щож він йому pomoже?
Хіба він про него дбає. Хіба він гризесь
ним?

Не задовго, тай і батько розпращав ся
з сьм сьвітом. Замерз в снігу, одної ночі,
коли вертав п'яний до дому.

Тепер для нашого Івася не лишилось
нічо більше, як піти понід чужі стріхи хлі-
ба просити. Він і пішов. Були люди, котрі
давали їсти, а дехто навіть накинув якусь
одежину на плечі сироти, але були і такі
що витручували з хати, та випоминали, що

його батько мав маэток, тай пропив. Івасе-ви було гірко таке слухати, але щож мав робити? Мусів зносити всякі терпіння і горя. День за днем Івась підростав поступенно, помимо того, що на жебранім хлібі. Потім вже міг заробити собі на кавалок хліба, хоч було тяжко, але терпів і робив.

Пізнійше війт взяв його до себе. Війт не займав ся господаркою, але пив що дивно в коршмі. Він був Івасевого батька „товариш“, а війтиха, то вже була така баба плюгава, що бідному хлопцеві не раз і до смерті рівнялось. Що вона наглумилась з нього, що набилась, накопала, але бідний хлопчина зносив те все терпеливо, мовби йому таке судилось.

Війтиха була баба, яких у світі не багато. Волосє все розчіхране. Чіпець, та кибалка все перевпсали на правий бік. Лице брудне, поморщене; шия довга, як в гусака, а з порохом та болотом як ріля; руки сухі, довгі, а пальці то такі шпрокі, та порозчинірувані, не мовби хотіла весь світ загарбатн. Оттак виглядала „пані вуйтова“

Люди навіть уявляли собі, що то чарівниця, а навіть часто страшили діти.

— „Тихо, тихо, бо війтиха йде“ — казали звичайно а діти в найтісніший куток ховалися.

Але для сироти нема страху. Він пішов і старався робити те, що його дрібні руки могли зробити.

Тут рік там два і минали Івасеві літа а з літами він ріс більший і більший. З Івася стався парубок, високий здоровий і кремезний як дуб. Він не раз думав щоб піти до міста, та дістати якусь роботу, та може поправити свою долю, свою судьбу. Деякі навіть радили йому щоб пішов до міста. Там ліпший заробок чим на селі“ — казали. Він довго роздумував над тим і в кінці рішився піти та спробувати щастя. Ну і пішов. Цікаво чи знайде щастя чи нещастя, Побачимо.

Була то вже глуха осінь. Зимно, вітер чимраз більше і більше став зимнійше подувати, та свистати по над дахами, та по високих будинках. Трава зісохла. Дерев позбавлені своєї краси листя. Деякі листки стояли ще на дереві, але жовті, не такі приманчиві та приємні як були перше. От теленає ся на галузці, а коли вітер сильнійше подує, відірве його і понесе далеко по під людські плоти або в великі рови, щоб положити до вічного сну. Останні ся на деревах листки, шелестять за подувом вітру, а той шелест, той шум здавав ся в якийсь сумний звук, видавав якийсь жалібний стон, неначеб вони жалували що літо минає ся. Небо вже не чисте, вже не синє, як було перше але заїшло сїрими хмарами пророкуючи що от сніг упаде та прикриє своїм ніжним білим тільцем всяку бростку травичю листя.

Худоба жалує що не буде могла пасти ся, але мусить стояти в занертї, та їсти сухе

сїно, сїчку і солому. Діти жалують за літом. Вони знають що їх вільні забави минули ся зовсім. Перше бавили ся від раня до пізної ночі на дворі, а тепер пропала їх свобода, а мусять сидіти в хаті, а коли за багатом собі позволять, то на них спаде тяжка рука мами або тата.

Наш спрота не жалував нічого, бо чогож буде жалував? Встав раненько, пішов на гріб мами помолив ся, поплакав, а потім ще й батькового гроба не хотів поминути щоб не змовити молитви. Якжеж не змовити молитви. Хто знає чи він вже буде більше в тих сторонах. Хто знає чи він побачить той гріб в своїм житю. Таж він його батько. Хоч не такий як повинен був бути, але все батько.

„Може він на тамтім сьвіті мучить ся, а моя молитва йому поможе“ — подумав спрота. Він пішов в долину де батьків гріб лежав. Прикляк на гріб і молив ся з якимсь зворушенєм: О-батьку! Я нині йду; йду далеко. Може вже цілком гірка судьба не принесе мене в сї сторони; може більше я не

побачу твого гроба. Я знаю, що ти жалувати того щось зробив; ти жалуваш того, що нині твоя дитина лишая тебе і вандрує в світ за хлібом. Але я відпускаю тобі сю провину. Ти може й не знав що твоя дитина буде колись бідна. Може ти не знав що та дитина буде мусіла боротись з гіркими хвилями життя. Може ти ніколи не думав навіть про те, що твоєю дитиною будуть помітувати люди. Ти не знав, що прийде хвиля, в котрій твоя дитина буде проклинати світ, людей і себе. Я прощаю і не памятаю тобі тату.

О Боже! Прийми його до Себе; прости йому все, що зробив і провинив живучи на світі"! Се була молитва щира, горяча. Вона виходила з уст дорослого чоловіка. Він молив ся; його губи тремтіли шепотючи ті щирі молитви. Вітер сильний дув і ніс ті слова далеко-далеко, а горячі сльози спливали і зрошували суху траву на тринадцяти-літнім гробі батька.

III.

Вечер'є. Легенький мрачний туман роз'їв ся понад дахами високих домів, обни-маючи собою шинлі високих будівель і великанських церков, що прикрашали ся округлими банями і жовто-золотими хрестами. В горі перелітають раз-в-раз менші та більше сірі хмарки відкриваючи то заслонюючи собою срібляву твар місяця.

А в місті? — В місті довгими широкими улицями снуєсь множество народу; миготять яскравим сьвітлом вздовж поуставлювані довгі ряди ламп електричних. Гудять дзвони по костелах та церквах; грає весело музика по парках та городах. Сіяють яскраво сьвітла електричні і газові з великих домів реставрацій та готелів, а з проміннями сего сьвітла мішають ся різнобарвні строї прохожих людей в квітчастий килим. Той килим раз-в-раз змінє свої барви, неначе широке море за подувом вітру. Переходять, пливуть неначе филі морські, довгі непроглядні ряди багато пристрої-

них панів і пань. Шелестять дорогі шовкові сукні, мерехтять брилянти і діаманти а довкола розносить ся забиваючий різного рода запах перфум.

Переганяються по цементованих дорогах вигідні повози, як фастони екіпажі, омнібуси, фіякри, автомобілі і скриготять по залізних шинах трамваї. А в тім шумі, в тім нескільнім гаморі вереску, чи одна тож проливає ся гірка слеза? Чи всі вони щасливі, що снують ся тою широкою багатою улицею? Чи всі вони згуртували ся на ту головну багату вулицю, щоб зазнати радості та втіхи? Чи всі вони щасливі? Чи всі вони опливають в щастю та розкошах?

Ні, ні, там не всі щасливі, там не всі однакові!...

Побіч багато пристроїного пана, що несе голову до гори та радусь йде бідний обдертий, пересяклий осіннім вітром, скулений жебрак. Він не несе голову в гору, але склонив її неначе чого цукав і йде далше і далше. Побіч величаво пристроїної пані, що ступає гордо наперед і від ко-

трої заносить перфумою і на котрій блищать ся брилянти і шелестять шовкові сукні, йде бідна вдова, що може єї діти в голоді і холоді конають, а она сама, може ще нині в устах кавалка чорного хліба не мала.

В тім заколоті, в тім невольнім гаморі все мінаєсь, все губить ся, все зникає з перед очей.

Одного веселі спадери, прогульки, сміхи та приємности, а другого нещастє, нужда, голод і холод — все те переходить поступенно, потає, але не згубить л на віки; оно колись вийде на верх.

Оттаке нашому Іванови перелазило через голову, та змінялось перед його очима. Він дивив ся на той образ як люнати́к, але не знав, що з ним дієсь, не знав бідака, що з ним робить ся.

Він дивив ся, але йому чогось жаль було, чогось тяжко було, хоч сам не знав чого. Згадав своє рідне тихе село, згадав свій дім, хоч йому зле було в нїм жити, але він любив той куток, де родив ся, де забавляв

ся, де пробув свої невинні дїточі літа,

Йому ще раз в тім вереску заблестїли
дві ясні слези і він в тім вереску забув про
все. Тепер не було часу роздумувати, але
кидатись де за роботою. за притулком.

IV.

От тепер як раз минає дваїцять два роки, якось ті літа збігли, якось перейшли. Як уплило тих дваїцять два роки, він сам не знає; він сам забув. Він лише знає, що тому дваїцять два роки він був здоровий, сильний, на руках сильні мускули, а нині? Нині гірка судьба перевернула його кремезне тіло в сухий кістяк, вона зруйнувала його здоров'я і підкосила його житє. З него нині зробила ся мумія, а нічого більше.

Перше його лице було повне червоне, та молоде, а нині бліде, пооране зморщинами, а сивий волос покрив його голову.

Колись його очі дивили ся на сей сьвіт невинно, з любовю до житя, і дивились з якоюсь заздростию.

— В сьвітї — думав він — є гроші, є багатство, є розкоші, — але не для кожного Оден панує. а сотки гинуть під тяжким гнетом без хліба — в голоді і холодї.

Всьо проминуло, все забуло ся, аж по-

поред його очима мигнули ті згадки, згадки за 22 роки його побуту в місті. Він пам'ятав, що став робити на стації коло пакунків. Перетягав пакунки неначе кінь, але описля відігнали його відтам. Потім став робити коло мулярів. Робив, підкладав під великі каміня свої плечі, що головню причинило ся до зруйнованя його життя, його сильної будови тіла.

Потім він зазнакомив ся з одною дівчиною і оженив ся. З початку жилось йому не зле. Жінку дістав яку хотів. Приємна, весела, щебетлива. Богато радила йому і єї рада була всегда розумна і резолютна. Вона потішала його в прикрих хвилях.

Він чув ся сильним і здоровим, а нині сили его опустили. Ноги відмовили услуг. руки зірзав під тягарамн. І що нині зробилось з него? Нині в него навіть нема охоти до життя, але жив як добрий батько для своїх діточок. Жив щоби еще їх підгодувати, а потім най собі дають раду, як і він давав собі.

V.

В хаті тихо... Темрява от-от западе та й заслонить собою сьвіт... Сонце еще раз впустило сніп сьвітла через маленьке віконце до хати, не начеб хотіло сказати „добраніч“ і зайшло за високі гори, лишаючи поза собою жовто-помаранчове пасмо на небі. Дмухнув сильний осінній вітер і покрив небо сірими хмарами, котрі, випускали з себе дрібні краплі зимного дощу. Діти також утихли. Перше просили їсти, а тепер двоє заснуло, а двоє сидить еще, але вже не плачуть, бо знають, що нічо не pomoже, бо хліба нема ані куска.

Батькови було страшно дивити ся на ту сцену. Він помаленько підніс ся на руках, потім зліз з постелі і убрав ся. Хоч голова боліла і ноги тряслись мов під тягарем, але все треба щось зробити — десь здатись. Може вдасть ся щось дістати. Може змилусь хто над ним, та дасть на кавалок хліба, та pomoже йому. Хибаж він вже найнещасливіший в цілїм сьвіті? Чи дій-

сно його сьвіт тоді лише любив, коли він був сильний, та міг перенести тягарі на своїх крижах: чому ж той сьвіт не має його любити і тепер? Чи-ж він не той самий чоловік, що колись? Та колись йому ліпше поводилось, бо він був сам, а нині? — нині він батько дітям! Нині він повинен постаратись для дітей. Бо хто ж буде старатись? Люди? Люди будуть його діти любити тоді коли вони повиростають на здорових сильних людей. Тоді вони приймуть їх з отвертими руками, але коли повиростають на мізерних слабовитих, то люди не утішуться, а будуть гонити з хати до хати — з роботи на роботу. Оттакий сьвіт і оттакі люди.

Головною, найкрасшою улицею міста снуєсь найбільше людей. Богаті і бідні, малі і великі діти і старці. Все та йде десь, кудась прямує. Йде за власними інтересами, розглядаючись на всі сторони, та подивляючи величезні-вічні мури та їх сильну будову.

За величезними одностайними шибам

сіяють в промінях сьвітла різнобарвні бо-
гацтва різних предметів. По пиварнях, та
реставраціях гуде весело музика, лунають
співи, бавлять ся веселі товариства... Ба-
влять ся забуваючи на все. Забувають, що
може під тими широкими шибам, під тими
кольосальними мурами стоїть не оден же-
бра: голодний і трясесь від зима.

Забувають, а може й не знають, що є
бідні люди на сьвітї. Бо хтож знає чіюсь
бїду, чіюсь нужду, як жолудок повний і
гроші в кишені? Чи може відчутти чийсь
недолю той, що упливає в щастю та доста-
тках? Той, що бавить ся в грошах, та весе-
лих товариствах? Той, що йому жите є со-
лодощами і приемністю? Великий сумнів!

Поміж панам тиснесь Іван. Такий об-
дертий та нужденний, що жаль дивити ся.
Очима зиркає на всі сторони так легідно,
так благаючи, що оден погляд вистарчить,
щоб змилосердитись над нещасливим.

Хто знає, може була-б опинилась яка
лента, яка жертва, яка милостиня в його
руках, як би був лише руку підніс по ню:

може було би вистарчило протягнути руку та сказати одно слово благальне, але він сумнівав ся. Чи раз він вже протягав ту мозолисту руку? Чи раз він вже пробував сего? — але у відповідь чув всегда одні і ті самі слова.

„От п'ячина якнісь крутить ся по містї, та жебрас на горівку. Не ліпше як-би він робив,

І переходили ті довгі ряди, але уваги ніхто не звернув: ніхто і думати про него не хотів. Бо про когоч думати. про якогось там жебрака?

Хиба вкрасти що — промайнуло йому в голові. Випросити не можна, заробити не ма сили, а так хоч що то — хоч на раз з'їсти — продовжав свої думки.

Такі думки сніломіццю змушували в нїм волю до крадежи. Конечність ужитя сего средства була яко одинока охорона і оборона перед нехпбною смертю.

Але ж мав би він красти? Чи-ж мав би він йматись того діла на старі літа? Ні, ніколи!

„Хліба“ — немов з далека долетів до него голос.

Що се? Чий се голос?! Чи ж мав би се бути голос тих нещасливих дітей, що в голоді чекають на свого батька? Чи то їх голос?

Ні, то з гурту людей, тих веселих, тих щасливих. Тих, що не знають бід та горя, але опливають в розкошах. Се голос тих що не видять людського плачу. Се голос тих, що живуть, а нічим не гризуться.

Протискаючись поміж людей, він зайшов на якесь підсїнє, оперся о грубі дубові двері, що оковані грубими ґитабами і вдівлявся в той образ, який змінявся що хвили перед його очима.

А з готелів та реставрацій долітав до його ушній вереск і крик з уст підпилих панів. Ті крики мішались з його думками і зливалися в якусь вразливо—жалібну пісню.

„Кількож то нині — думав він, — марно гроша загубить ся, пропаде на гри та забави? А кільки на такі річи, що не тільки

непотрібні, але й шкідливі для чоловіка! Як би то позбирав ті всі гроші і віддав бо-дай десяту часть між бідних, кілько то сліз невинних зменшилоб ся. А кілько то менше вдів та сиріт плакалоб. Тії діти наситилиб ся і родичі перестали б плакати, нарікати та проклинати той сьвіт. Кілько то менше крадіжки було-би. Бо колиб кождий мав подостатком, то не крав би, а так крайна нужда і плач малих дітей змушують до сего — виганяють за тим з хати.

Пригадав знов свої діти, що лишив без кавалка хліба і в зимній хаті.

Тяжкий жаль обгорнув його серце на ту страшну згадку.

Про себе не дбав, але дрожав на тілї-коли згадав на ті невинні нещасні діти, щодесь з жалем визирають батька, котрий несе якусь поживу для них!

З очий його котили ся дрібні сльози — сльози батька, що плакав над дітьми і рівночасно витягнув руку, просячи милостині.

Ще не встиг вимовити кілька слів, як

чіясь сильна рука унала на его плечі.

То був поліціянт. Високий, червоний, а очі сьвітилися як в собаки. Він шарпнув його так сильно, що той бідак скорше чим міг подумати, що з ним діється, опинився на улиці серед товни народу, яка обступила його довкола.

Він упав на камінний тротуар, а з грудий вирвався жалібний, благаючий, тяжкий стогін.

„Пане, — даруйте, змилосердїть ся на дїмною! Діти гинуть з голоду. Я мушу жебрати.

„Марш волоцюго. — відповів грубим і авторітетовим голосом. „Ми там з тобою розмовимось — і показав на величезний чорний будинок з закратованими вікнами.

Бідак просив его, благав, щоб пустили але їти не хотїв, аж опирався, що нічого не винен. Що він провинив? Що злого кому заподїяв? Але не було часу роздумувати, бо от і другий поліціянт з'явився в одну мить; взяли его за руки і попровели до арешту. Товпа народу стояла і при-

дивляла ся мовчки тій ецені, а декотрі сьміялись і кепкували з жебрака.

VI.

Він пробудив ся вже пізно в ночі і знайшов себе в клітці закратованій. Клітка маленька. В клітці тихо лише деколи чути хрипливі голоси арештантів. Тут тихо, а там на горі вереск, крик, рух — все живе; а ту так пусто.

Іван сидів, підперши руками голову і думав про свою долю. Йому чогось тяжко. Він раз-в-раз здихав тяжко так. Неначе на його грудях хто тяжкий камінь положив. Він раз-в-раз пригадує собі, що з ним стало ся. Пощо його тут замкнули? За що? Що він злого зробив? Чи забив кого? Чи вкрав що? Ні. він просив помочи, просив хліба для своїх дітей. А за щож його посадили? — він не знав. Певно тому. що просив хліба, що не мовчав, як їсти хотілось.

Місто встидась жебраків. Місто не по-
зволяє ходити жебракам там, де ходять бо-
гаті...

Ті самі люди, ті самі добродії відібрали
в него здоровля, відібрали силу, підкопали
його жите, а в кінці вкинули його до сеї
клітки. До тої самсї, на котру він носив це
глу, ванно, та підставляв свої крижі під ве-
ликі каміня. Значить, він вибудував ту тю-
рму, тої величезний будинок, для себе і
для других таких як він. Тих, що не вбило
як будували, то мусять тепер гнити там, в
тім місци, де віконце маленьке і де сьвітло
сонця не доходить.

*

**

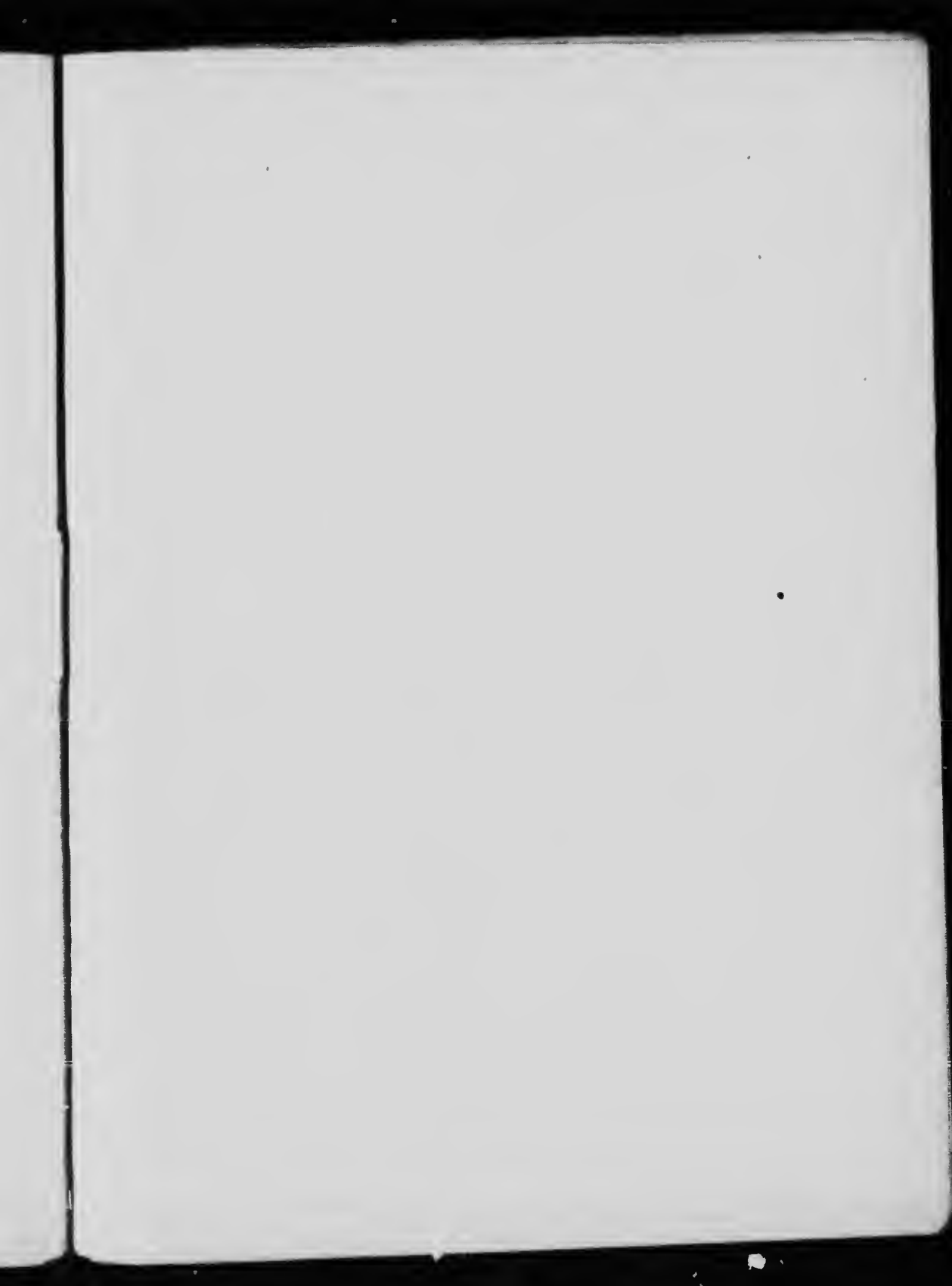
*

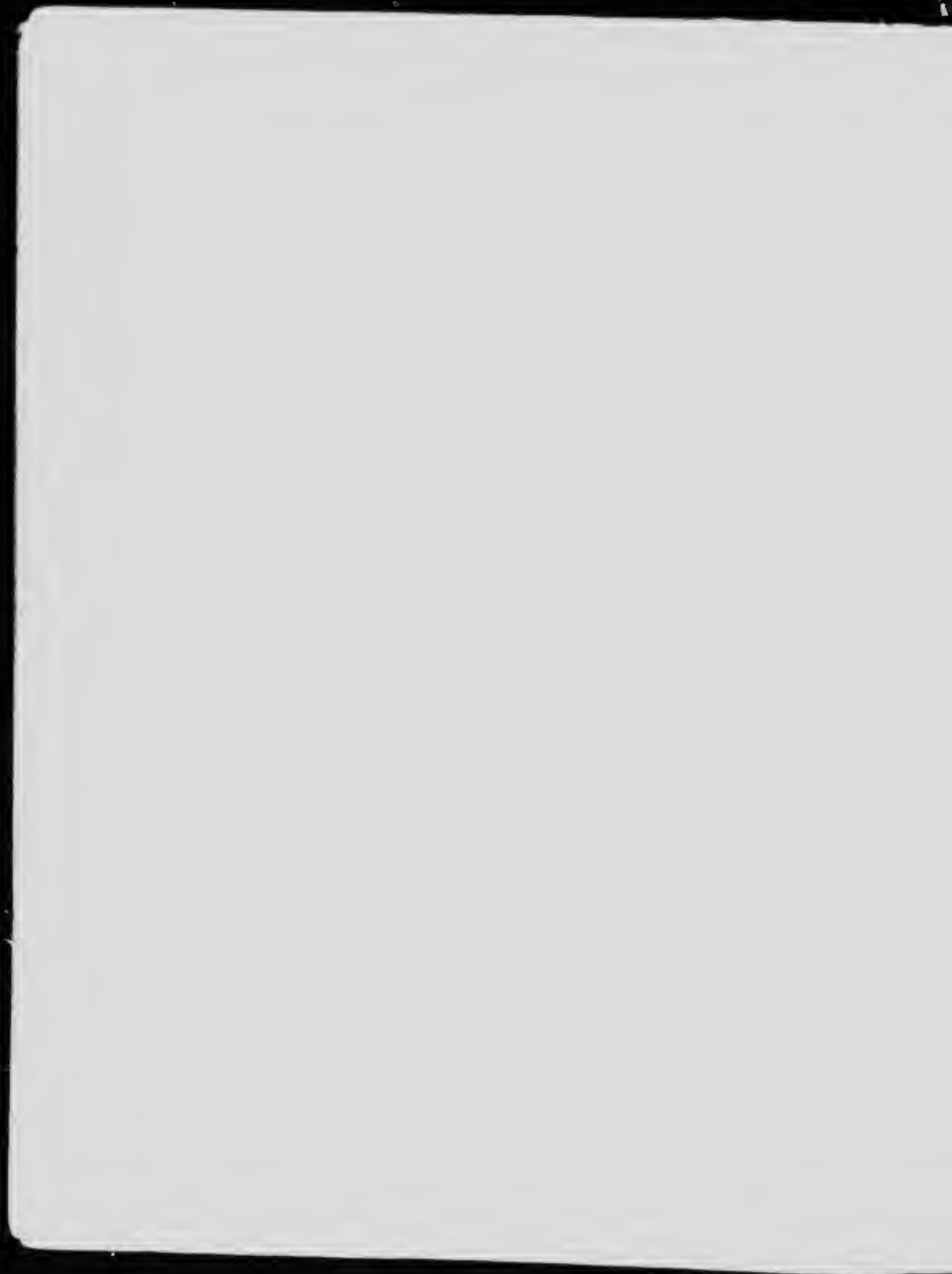
В хаті тихо.. Лямпа блимає так темно,
що в хаті не можна розізнати предметів.
Чим раз слабше, чим раз сумнійше, а в кі-
нці згасла. Вітер чимраз більше і більше
пхаєсь до середини, а свище чимраз голо-
снійше, чим раз жалібнійше мов по похо-
ронї.

Мама лежить на постели та обтулює

коло себе найменшу дівчинку, а троє старших сидить під вікном та заглядають за батьком, що може от-от надійде та принесе кавалок хліба.

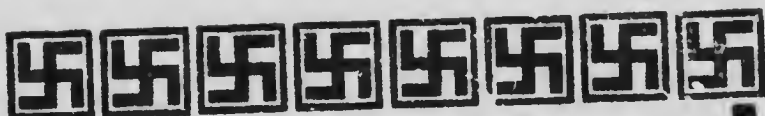
Казки за Жидів . . .	·10
Рицар і Смерть . . .	·05
Домашній Писар, або взори руских і ан- глійських листів на всякі случаи. Ціна зн.	·35
Піснї про Канаду і Австрію . . .	·40
Нові Піснї . . .	·25
Робітничі піснї, про долю канадських ро- бітників . . .	·25
Сім Мудріців	·25
О терпеливій селенї	·25
Найновіші чуда в Ченстохові	15 ц.
Пророчества Ісуса Христа	25 „
Канадські Оповідання	15 „
Закон про відшкодування робітників	10

Пишіть до наш каталог на виразну
адресу:

RUSKA KNYHARNIA

850 MAIN ST. WINNIPEG MAN.

„ХАТА“

одомкий руский магазин. ви
ходить раз на місяць велико
ю книжкою на 32 сторони дру
ку з образками і містить:

Гарні повістки, оповідання, поезії, статі
наукові, політичні, з життя нашого за мо
рем і т. д. Оказове число даром.

Передплата виносить:

В КАНАДІ 2 долари на рік
1 долар на півроку.

Адресуйте так:

CHATA

850 MAIN ST.
WINNIPEG, MAN.

